

Toekomst Tuinbouw

- Internationaal perspectief
- Ondernemerschap
- Marktoriëntatie
- Noodzakelijke stappen

Regionale bijeenkomst Greenport
10 april 2017

Herstructurering en Ontwikkeling Tuinbouw (HOT)

*Regionale bijeenkomst Greenport
10 april 2017*

Rabobank
2

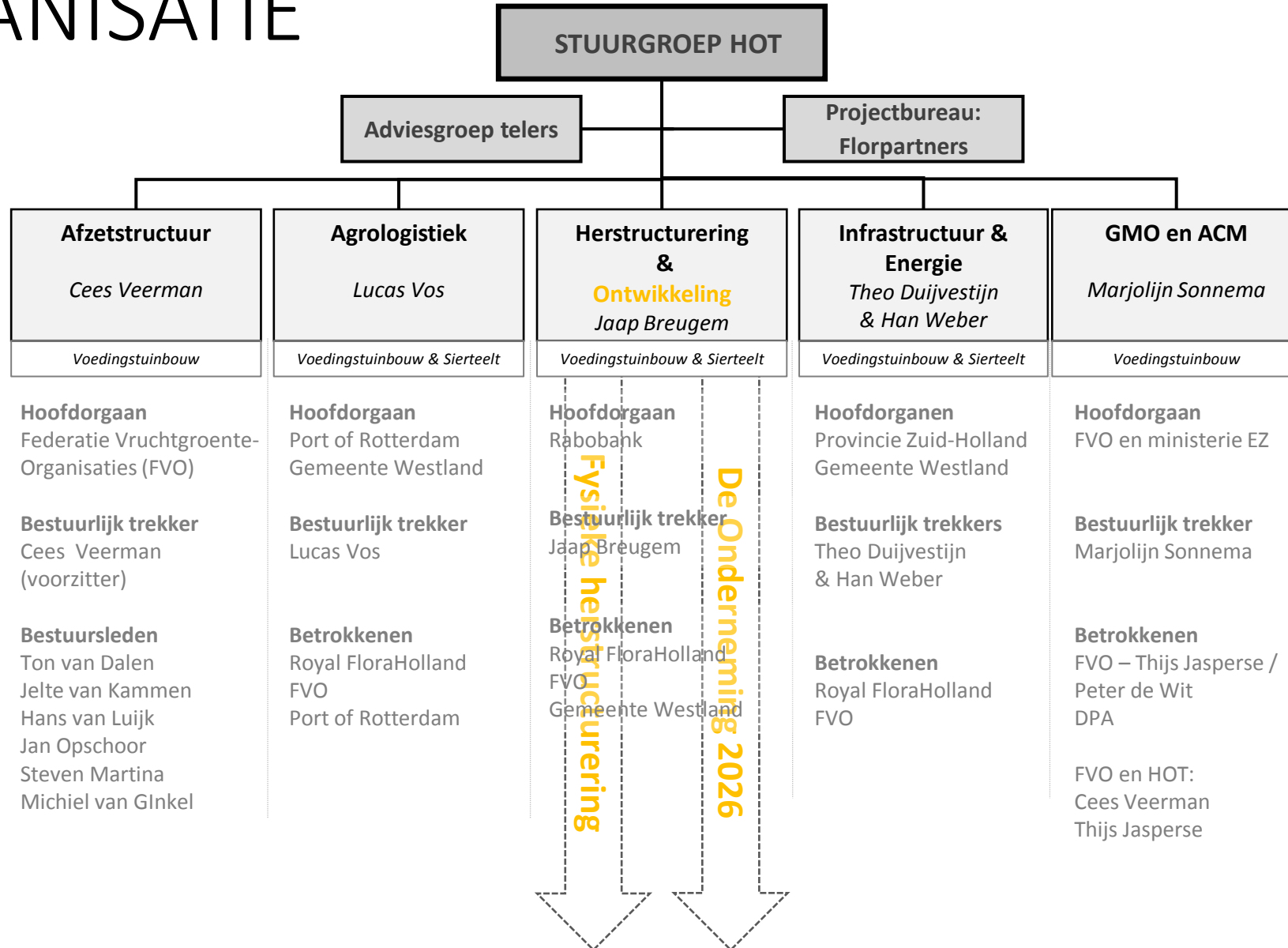
Ontstaansreden(en)

- Nederlandse glastuinbouw NIET gezond
- Problemen vruchtgroentesector met afzetstructuur
- Onvoldoende rendement en dalende solvabiliteit
- Stagnatie innovatiekracht
- Uitgestelde kapitaalsinvesteringen
- Infrastructuur te verbeteren
- Afhankelijkheid fossiele brandstoffen te groot

Wie nemen er deel aan HOT

- Stichting HOT
  - Federatie Vruchtgroenten Organisaties (Harvest House, The Greenery, Van Nature, DOOR, BOF en ZON)
  - Royal FloraHolland
  - Rabobank
- Samenwerkingsovereenkomst (partners Coalitie)
  - Stichting HOT
  - Ministerie EZ
  - Provincie Zuid-Holland
  - Gemeente Westland

ORGANISATIE

Overall doel HOT

“Toekomstbestendige en leidende positie van
de Nederlandse glastuinbouw verzekeren”

Wat is er in 2016 bereikt?

- Afzetstructuur: relatie PO's is verbeterd, gezamenlijke bediening nieuwe markt, vraagprognosemodel
- Herstructurering: ontwikkelingsbedrijf opgericht en eerste bedrijf gekocht, programma onderneming2026 gelanceerd
- Infrastructuur & Energie: 'energiefonds' in ontwikkeling
- GMO & ACM: nationale strategie vastgesteld en expertisecentrum opgericht.
- Betrokkenheid ondernemers: adviesgroep telers en consultatie > 80 bedrijven

COALITIE

HOT

De Onderneming 2026

Richting 2026

Enkele trends:

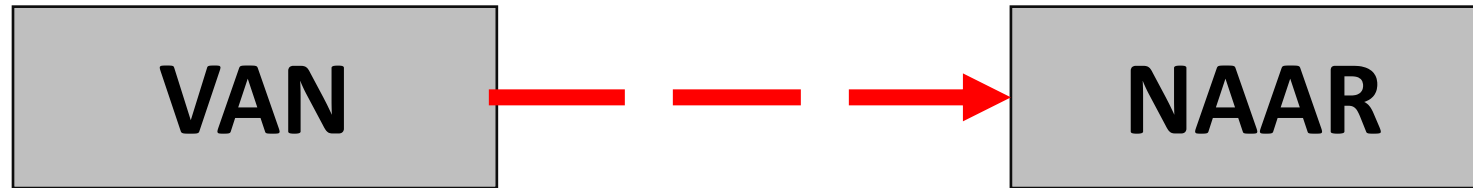
- Schaal: beperkt aantal spelers per productgroep zet de toon
- Meer markgericht (marketing & innovatie)
- Internationaler

- Andere bedrijfsmodellen ontstaan met andere interne verhoudingen

De ondernemer 2016

Twijfels / vragen over

- Eigen positie binnen de onderneming?
  - Meestal in meerdere rollen:
    - aandeelhouder
    - ondernemer
    - manager
  - Maar ook in rol als vakman
- Soms gevangen in rol
  - Het moet in de familie blijven...

De beweging

- Ondernemer centraal
  - Alles in 1 hand
  - Van vanzelfsprekende opvolging
  - Pensioen uit grondwaarde
- Onderneming centraal
  - Scheiding in rollen
  - Naar 'in mijn kracht staan' (competenties)
  - Pensioen uit 'dividend'

Doelen coalitie HOT 2017 (per satelliet)

- Afzetstructuur: new business (nieuwe markten en/of nieuwe segmenten), marketing & sales, productiesysteem zero impact, horizontale samenwerkingsverbanden
- Agrologistiek: faciliteren agrologistieke terreinen, integrale ontwikkeling corridor
- Herstructurering/ontwikkeling: > 50 ha. fysiek geherstructureerd, > 100 bedrijven hebben deelgenomen aan mastersessies onderneming2026.
- Infrastructuur & Energie: 2-3 geothermie projecten gerealiseerd
- GMO & ACM: nader in te vullen in relatie tot GMO, energie, water, gewasbescherming en bijdrage aan herstructurering

Missie

Mogelijk maken van toekomstbestendige investeringen in nieuwe glastuinbouwbedrijven. Werken aan een gezond primair teeltareaal binnen een sterke ruimtelijk-economische structuur. Dit is randvoorwaardelijk voor het ondernemerschap in de sector. Op deze manier borgen we de toonaangevende positie van de glastuinbouwsector in de wereld.

Fysieke herstructurering

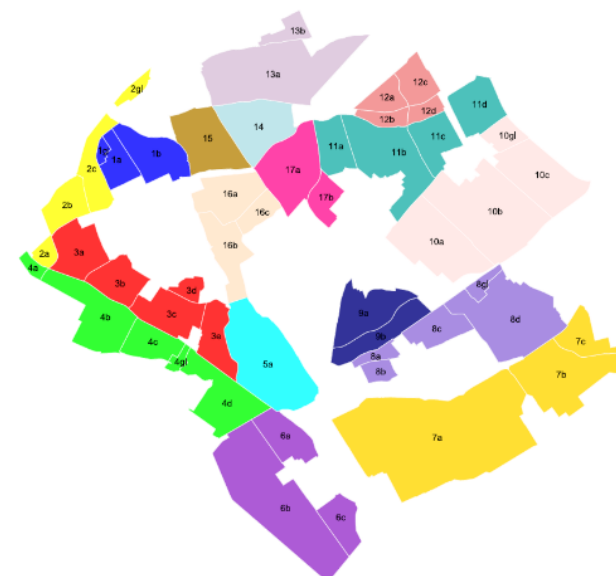
- Wat is fysieke herstructurering?

Herinrichten van bestaande tuinbouwgebieden zodat deze weer voldoen aan de eisen van moderne, duurzame en toekomstbestendige glastuinbouw

- Waarom is fysieke herstructurering belangrijk?
  - De sector heeft te kampen met veel kleine, verouderde en niet-toekomstbestendige bedrijven
  - De wél toekomstbestendige bedrijven zijn onvoldoende in staat om de niet-toekomstbestendige bedrijven uit de markt te nemen
  - Te lage mobiliteit kan resulteren in een structurele verzwakking van de Nederlandse primaire sector en de tuinbouw als topsector

Criteria voor de beoordeling en selectie van gebieden

- Omvang van gebied
  - Leeftijd c.q. kwaliteit glasopstanden
  - Draagvlak ondernemers (leeftijd ondernemers en mogelijke opvolging)
  - Infrastructuur
  - Voorzieningen voor energie (warmte), water en CO2
  - Complexiteit locatie: verkaveling, aanwezigheid woningen en maatschappelijk draagvlak in de omgeving voor modernisering
- En:
- Bedrijfseconomisch functioneren zittende bedrijven (rentabiliteit, obligo)
  - Mogelijke alternatieve bestemmingen

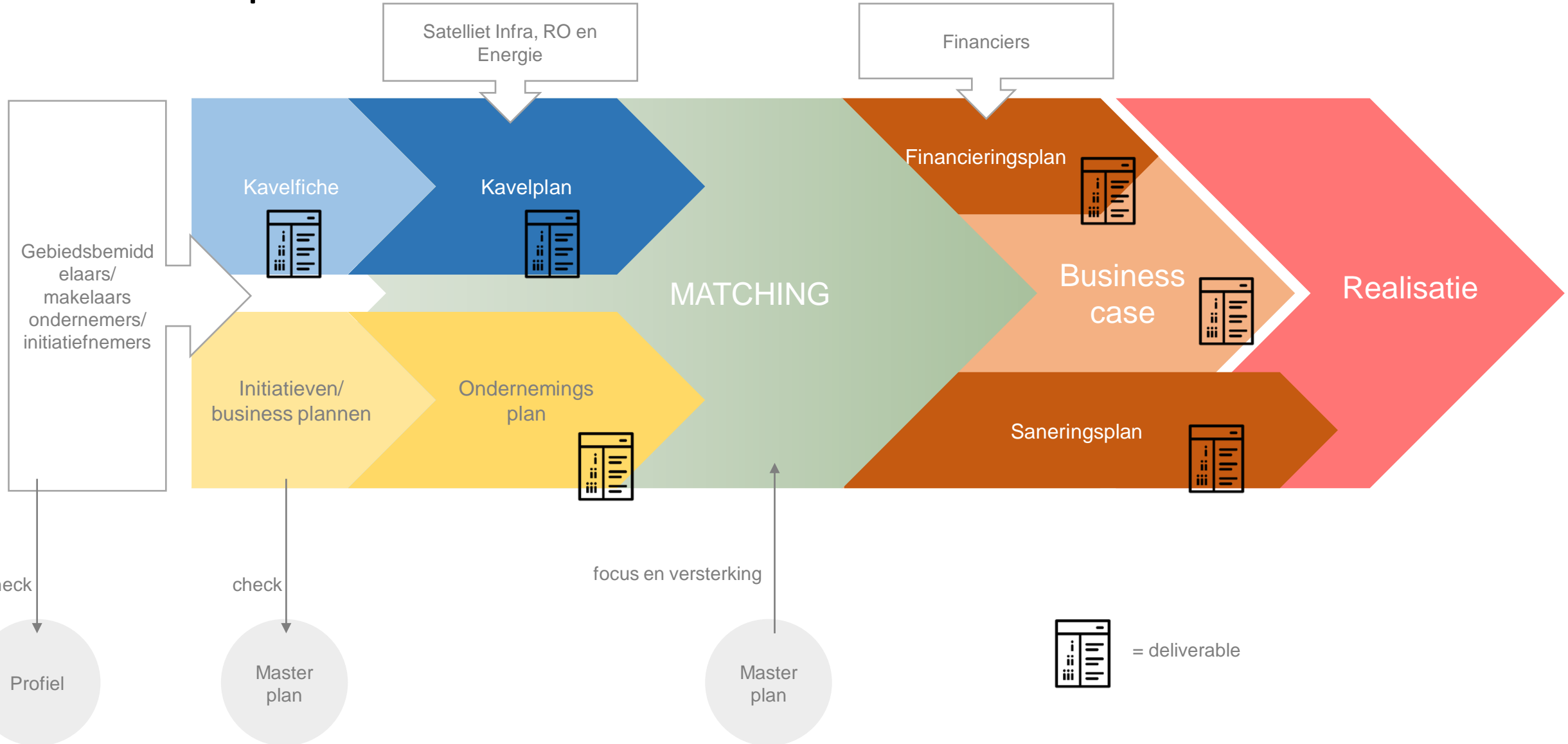
Wat we doen

Activiteiten

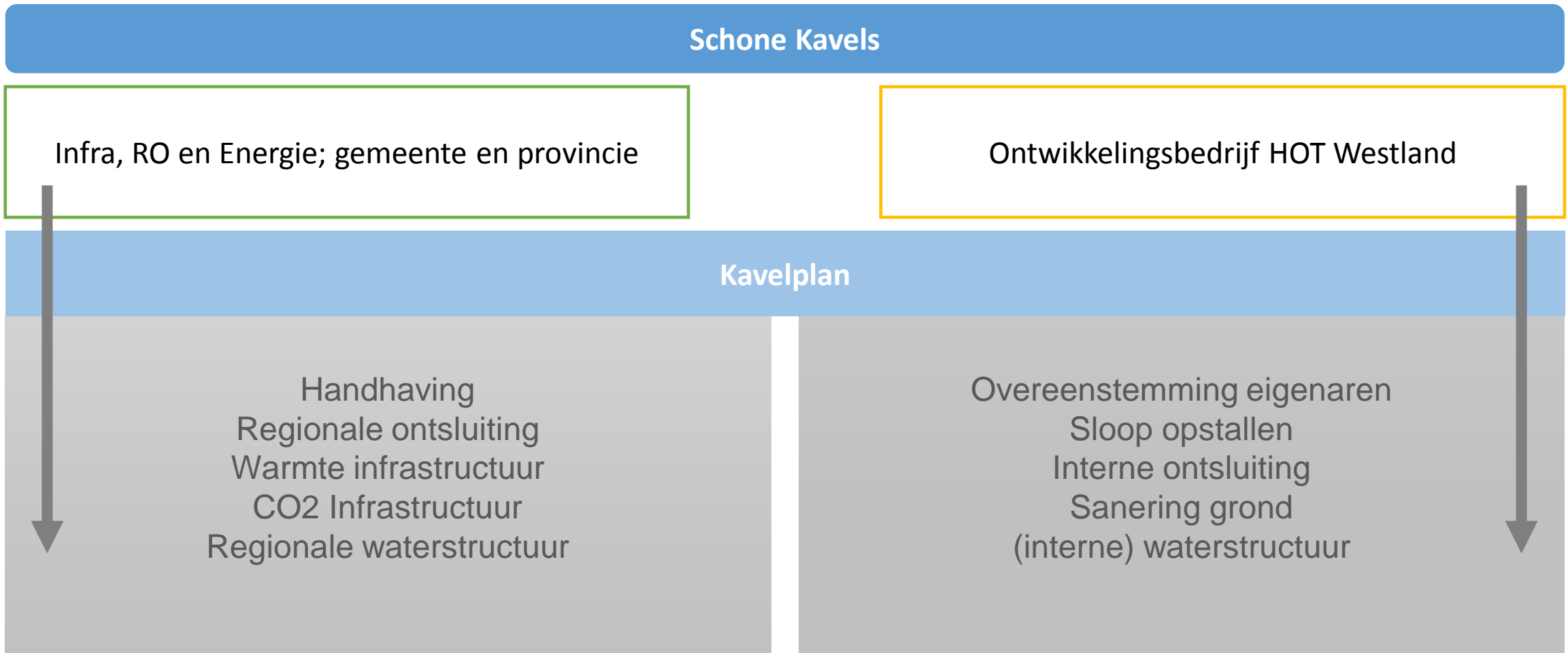
- 1) Het aankopen en aanbieden van toekomstbestendige tuinbouwkavels
- 2) Het koppelen van ondernemer, plan en locatie
- 3) Oplossen van knelpunten die de verkoop in de weg staan

Werkproces

Samenwerken met de overheid

Vragen en discussie

Wat willen we nog bespreken?

Rabobank